

Het Rasphuis te Amsterdam. — Willem Mengelberg weer in ons land. — Het Nederlandsch-Belgisch tractaat in de Eerste Kamer. — De brand in het Sanatorium te Horn. — Het Intern. Schaaktornooi te New-York. — De begrafenis van Johan Schoonderbeek.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 37 (11) 14DE JAARGANG
16 Maart 1927

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 17¹/₂ ct. Voor Week- 17¹/₂ ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f2.25. Franco per post f2.50
Combinatie-abonn. R. d. V. 15 ct. per week

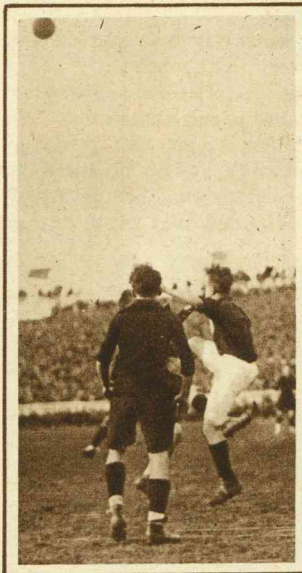
BELGIË—HOLLAND 2—0

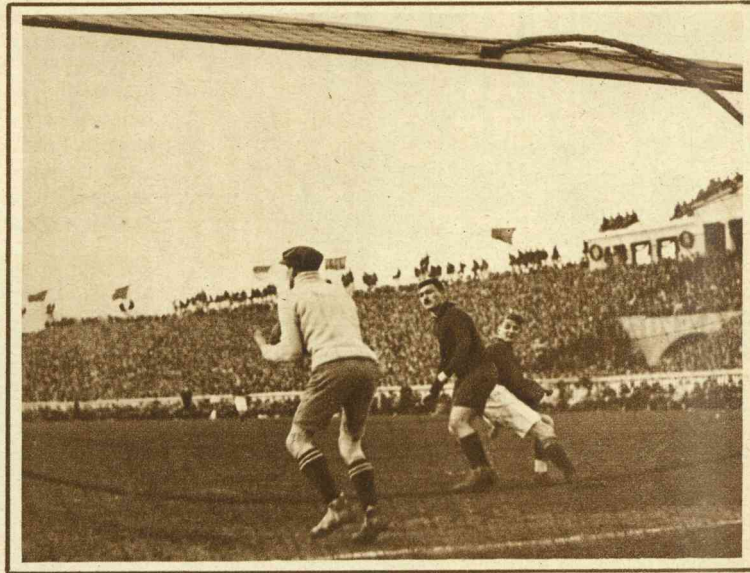
Zondag l.l. had te Antwerpen de voetbalwedstrijd België—Nederland plaats, dien de onzen met 2—0 verloren. Wij geven op deze pagina een serie interessante eigen opnamen van dezen spannenden strijd. Hierboven links: Een foto van den toss. Links het legertje persfotografen en film-operateurs, dat aanwezig was om den strijd te vereeuwigen. Rechts: Een spelmoment voor het Nederlandsche doel.

Van der Meulen, de Nederlandsche doelvewerdediger, treedt op bij een corner.

Een samentreffen.....

Caudron, de Belgische doelman, in actie.

De beide elftallen, die den strijd gestreden hebben. Links de Belgen en rechts de Nederlanders.

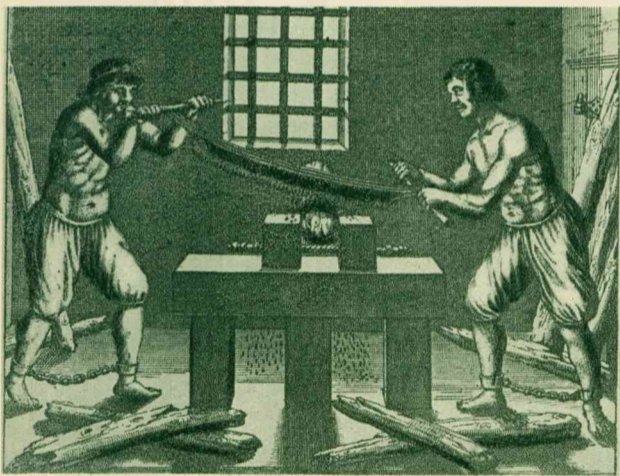
HET RASPHUIS TE AMSTERDAM

DOOR J. SCHUITEMAKER Cz.

Wie gebruik wil maken van de bad- en zwem-inrichting aan den Heiligenweg te Amsterdam, moet door een oude poort gaan, die gekroond wordt door een vrouwenfiguur, die in de linkerhand het Amsterdamsche wapenschild en in de rechter een geeseloede houdt. Aan weerszijden van de vrouwenfiguur met het geeselwerktuig zit een man; beide mannen hebben ijzeren kettingen om de polsen. Daaronder bevindt zich een reliëf: twee leeuwen, een varken en een wolf trekken een wagen, waarin een man is gezeten, die de dieren voortdrijft met de zweep! Een latijnsche spreuk is er boven aangebracht, waarvan de vertaling luidt: *'t Is heldendaad te jnuiken, waar elkeen voor beeft.*

Wie niet bekend is met de geschiedenis van de poort en het gebouw er achter, vraagt zich af, wat die voorstellingen en de latijnsche spreuk te maken kunnen hebben met baden en zwemmen.

Meer dan drie eeuwen lang hebben er achter de oude poort heel andere geluiden geklonken en waren er heel andere tafereelen te aanschouwen dan die van de in het water springende, spartelende en juichende jeugd. Van het einde van 1595 tot 1901 heeft het oude gebouw, een voormalig Clarissenklooster, moeten dienen tot verbeterhuis voor bedelaars, landloopers en ander geboefte, „waar elkeen voor beeft”. En waarlijk, de middelen om de „asocialen” te *jnuiken*, lieten aan strengheid, aan hardheid en ruwheid niets te wenschen over in den ouden tijd. Vóór het eind der 16e eeuw werden de misdadigers te Amsterdam zelden lang gevangen gehouden. Als gevangenis deden dienst de Sint-Antoniespoort, de O. L. Vrouwetoren (op den Nieuwendijk) en de Jan Rodenpoortstoren („Jan Rompie”) op den Singel. De straffen bestonden in te pronkstellen, geeselen, brandmerken, verbeurdverkla-

Twee veroordeelden aan het raspen in het Rasphuis.

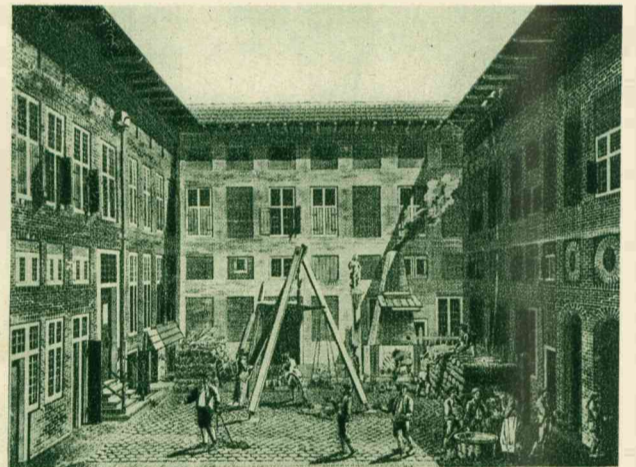
ring van bezittingen en verbanning buiten de stad en haar rechtsgebied, waarvan de grenzen waren aangeduid door limietpalen. De straf van verbanning was wel 'n gemakkelijk en goedkoop middel om zichongewenschte elementen van den hals te schuiven, maar de gestraften vervielen, door den nood gedwongen, van kwaad tot erger, en voor 't platteland waren de stroopende en roovende landloopers een verschrikkelijke plaag; ook kwamen ze, ondanks alle wreede straffen, langs allerlei sluiptegen, toch weer in de stad terug. Daarom besloot de Amsterdamsche regeering, de bedelaars enz. op te sluiten (nadat ze eerst waren geeseld of gebrandmerkt). Ze werden aan het werk gezet, om hen te verbeteren en te leeren werken. Onze voorouders gevoelden dus het nut en de noodzakelijkheid van wat we tegenwoordig *reclassering* noemen. Het verbouwde Clarissenklooster heette daarom *verbeterhuis*, ook wel tuchthuis. Gewoonlijk echter werd het *Rasphuis* genoemd, omdat het werk der veroordeelden hoofdzakelijk bestond in het raspen van zeer hard hout (Brazielhout). Elke rasp, waarmede twee mannen werkten, bestond uit twaalf zagen, die één geheel vormden. Het was een zwaar werk en onaangenaam, vooral door het stof van het roodgekleurde hout. Bij goed weer werkten de mannen op de binnenplaats, anders binnenshuis. Waagknechts, die het hout moesten wegen (per week moesten twee veroordeelden 300 pond geraspt hout inleveren), werden door den tuchtheester gekozen uit de tuchtelingen, die zich goed gedroegen. Het geraspte hout werd vervoerd naar den molen van het rasphuis die aan de Nieuwe Wetering stond en waarin het hout, waarvan verfstof werd bereid, verder verwerkt moest worden. Alle veroordeelden, die in het tuchthuis kwamen, werden eerst (waarschijnlijk om te gewinnen!) twee of drie dagen opgesloten in een lagen, vochtigen kelder. Wie als

verklikkers wilden dienst doen, kregen verzachting van straf. Aan het rasphuis was een kerk verbonden, waar elken Zondag gepreekt werd. Eenmaal per jaar kwamen schout en schepenen, namen plaats in het eeregestoelte in de kerk en oordeelden over hen, die door goed gedrag vermindering van straf konden krijgen, of wegens halsstarrigheid, poging tot ontvluchten enz. met ijzeren kettingen moesten worden

er gebrek aan scheepsvolk op de oorlogsvloot was, de tuchtelingen naar 's lands schepen werden gezonden; ze kregen dan kwijtschelding van straf, maar ze mochten nooit in Amsterdam terugkomen. — Op een oude prent, die de binnenplaats van het Rasphuis voorstelt, zien we in het midden het wegen van het hout. Rechts op den voorgrond wordt het eten uitgedeeld. Links loopt een veroordeelde met een ijzeren ketting aan zijn been. Een vreeselijk strafwerktuig bestond uit een gedroogde, ineengedraaide ossenhuid, dat men bullepees noemde. Bedelaars, die allerlei gebreken vonden om het medelijden op te wekken, werden genezen door een dracht slagen met dit werktuig, en wie zich doofstom hielden, kregen door hetzelfde middel de spraak en het gehoor terug.

De inkomsten van het rasphuis bestonden grotendeels uit de opbrengst van het geraspte hout; verder brachten de voorwerpen, die de veroordeelden vervaardigden, geld op en op bepaalde dagen werd het huis met zijn bewoners, tegen entree ter bezichtiging gesteld voor het publiek. De kinderen, die door hun ouders in het rasphuis werden ondergebracht, werden niet aan de bezoekers tentoongesteld; deze knapen werden daarom „de wittebroodskinderen” genoemd. — In 1653 werd er een werkhuis ingericht, waar de vagebonden een ambacht konden leeren; daardoor verloor het rasphuis een deel van zijn bevolking. Na 1 April 1853 werd 't gebouw niet meer als gevangenis gebruikt, maar alleen als depot voor bedelaars. Ook diende het als huis van bewaring en als

verblijfplaats voor wie voor schulden werd gegijzeld ¹⁾. Het rasphuis werd vroeger als een *modelinrichting* tot het verbeteren van veroordeelden beschouwd. Meermalen kwamen buitenlanders om de wijze van bestraffen te bestudeeren en na te volgen in hun stad of land. Ook dichters bezongen het Tuchtthuis. Vondel zegt:

Een kijkje op de binnenplaats van het Rasphuis. In het midden ziet men het wegen van het hout. Rechts op den voorgrond het uitdeelen van het eten. Links een veroordeelde met een ijzeren ketting aan het been.

*Sint Klaare ziet Raspijn
Bestemmen met zijn rasp het wilt, dat in de lijn
Het Braziliaansche bosch moet maalen en versleepen,
En 'siddren voor den knoop en 't klaatren van de zweepen
Der overstrengre Tucht.*

(Met Sint Klaare wordt bedoeld de patrones van het voormalige Clarissenklooster.)

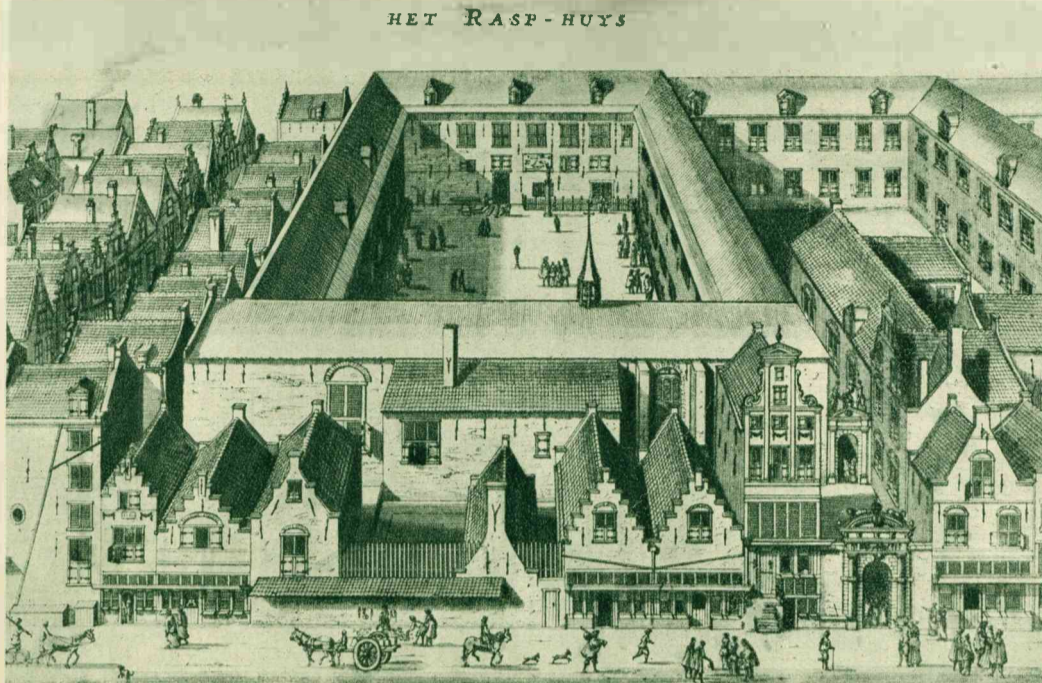
Daniël Willink schrijft in zijn „Amsterdamsche Buitensingel” bij een prentje, dat den molen van het rasphuis voorstelt:

*„De Moolen, die er aan den kant
Van Kostverlooren staat te praalen,
Om uitlandsch hout, dat hier te land
Wordt kleen gehakt, voorts fijn te maalen,
Is voor het Rasphuis daar gestelt,
Waarin een reeks ontaarde sielen,
Tot straffe van hun helsch geweld,
En tucht, is 't mogelijk, hunner zielen,
Steeds raspen aan 't hardste hout,
't Geen 't aardrijk ooit werdt toevertrouwt.”*

„Overstrengre tucht” werd vroeger noodzakelijk geacht voor „de ontaarde sielen”; „'t wilt” moest sidderen voor de zweep met knoopen.

Met wreede straffen „te jnuiken, waar elkeen voor beeft” werd als een „heldendaad” beschouwd. Wel zeer sterk zijn de meeningen, omtrent de wijze waarop de bewoners der tuchthuizen moeten worden verbeterd, in den loop der tijden veranderd!

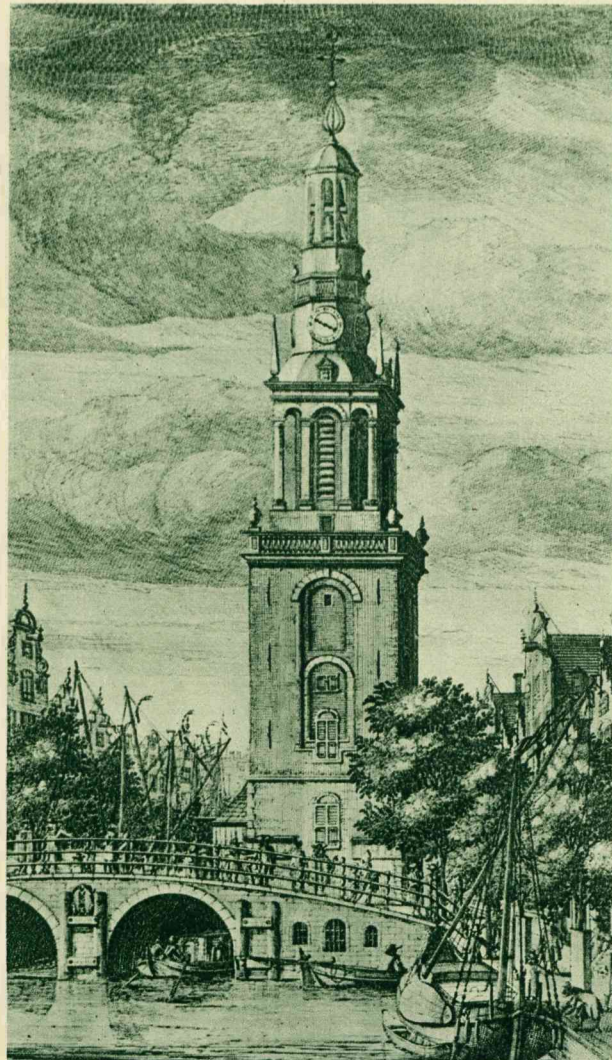
¹⁾ Zie „Van Schout tot Hoofdcommissaris” door H. J. Versteeg.

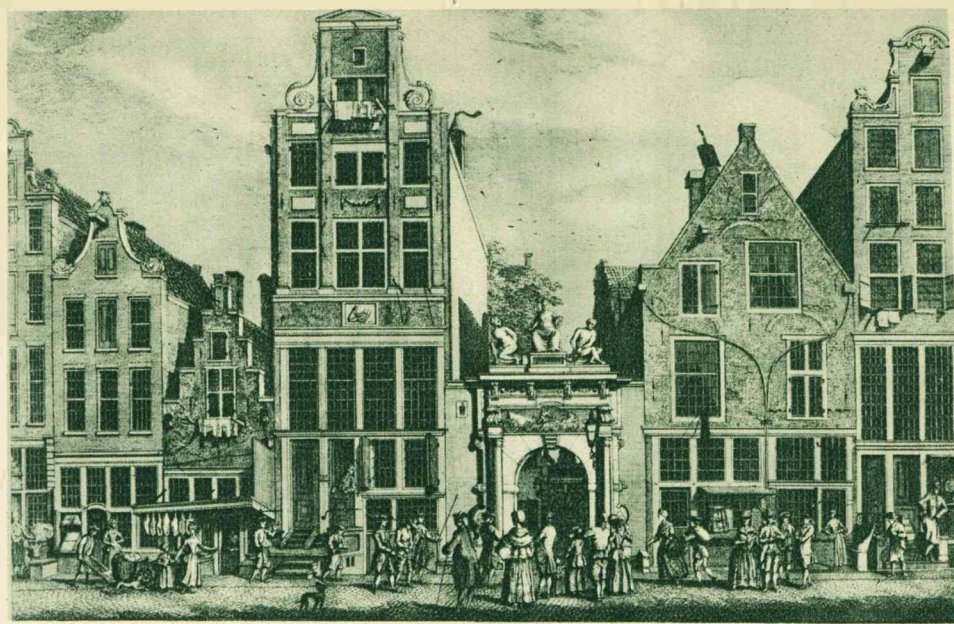
Het Rasphuis, in vogelvlucht gezien. Op de ingangspoort staan nog niet de beelden, die er na 1630 op zijn aangebracht.

gekleusterd. De jongeren, die nog niet sterk genoeg waren voor het zagen, moesten het hout in blokken hakken; 's avonds onderwees de tuchtmeester hen in lezen en schrijven. Het gebeurde ook, dat jongens van goeude ouders om hun onhandelbaarheid door hun vader of voogd in het rasphuis werden gebracht om „getemd” te worden. De tuchtmeesters van het rasphuis stonden bekend als zeer bekwaam in de kunst van „afmatten”.

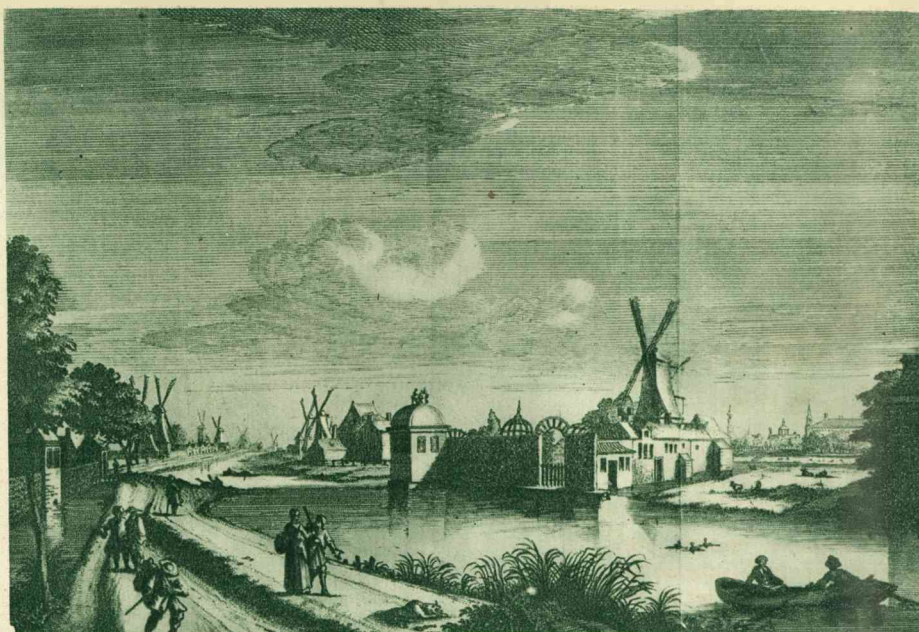
Ze hadden er trouwens alle machtsmiddelen voor. Dit ging zelfs zóó ver, dat een tuchtmeester niet ter verantwoording kon worden geroepen voor het dood ranselen van een tuchteling, als hij verklaarde te zijn aangevallen. Wie zelfs door de wreede, lichamelijke tuchtingen niet werden getemd, werden naar Suriname vervoerd om op de plantages te werken; de meesten kwamen daar om door de slechte behandeling en het ongezonde klimaat. Het gebeurde ook wel, dat, als

De Jan Roodenpoortstoren, die tot het einde der 16e eeuw diende tot Huis van Bewaring voor bedelaars en landloopers. Later werden zij uit de stad gebannen.

Het mannen-tuchthuis of Rasphuis te Amsterdam. De op de poort staande beelden zijn waarschijnlijk ontworpen door Hendrik de Keyser.

De Molen van het Rasphuis aan de Nieuwe- of Kostverlorenwetering.

BESTEMMING

Het was heel stil in het kleine kamertje, waar het theewater gezellig zong op het petroleumstel. Bij de tafel op een hoogen stoel zat manke Marietje met moeders groote verstemd voor zich op tafel. Als een ernstig, wijs huismoedertje trok zij bedachtzaam de groote stopnaald door de grove, wollen sok, die zij op haar klein knuistje had gespannen.

Als moeder uit werken en vader op zee was, dan sleet het kind haar dagen bijkans alleen in ouwelijke zorgjes om „den boel knap te houden”.

Buurvrouw, die beloofd had een paar maal per dag naar haar te gaan kijken, had zelf een druk huishouden en vergat het wel eens.

Dan was zoo'n dag wel heel lang voor het 12-jarige kind. „Dat kind . . . daar hei-je nou geen kind àn . . .” placht moeder te zeggen, als ze bij haar thuiskomst alles keurig in orde vond.

Marietje zorgde als een moedertje. Zachtkens bij zichzelf prevelend vervulde zij haar taakjes, moeizaam hobbelen van het nauwe keukentje naar de voorkamer. Soms kon zij voor het raam staan als de kinderen om twaalf uur in luidruchtige vrolijkheid uit school kwamen.

Marietje had nooit goed meegekund op school . . . het had haar alles overweldigd en verward . . . Als een schuw vogeltje had zij zich altijd verscholen, doodsbang dat zij een „beurt” zou krijgen.

En als dan het gevreesde gebeurde . . . als zij voor de klas moest komen, dan ging zij met knikkende knieën en klamme handen, angstig stonden dan in het bleeke gezichtje de groote oogen . . . zij dorst die rijen van lachende, nieuwsgierige gezichten niet te zien; in haar hoofdje zong het „dan met een raar, suizend geluid, zij wist niets meer . . . voor-dat zij voor de klas stond . . . kropte het reeds in haar keel van heftig weggeslikte tranen . . .

Eindelijk had meester gezegd, dat hij eens met moeder zou komen praten . . . iets over een school voor achterlijke kinderen, had hij gezegd . . .

Het was voor Marietje een nieuwe aanleiding tot schrik en smart geweest . . .

Wat zou dat nou weer wezen . . . Plotseling had zij de gevreesde school, die zij haatte, lief en vertrouwd gevonden naast het schrikbeeld van het onbekende.

Meester was gekomen . . . Marietje was voor haar tijd van school gegaan in afwachting van een nieuwe beslissing en . . . daarbij was het voorloopig gebleven. Schuw en onwennig eerst . . . bevreesd voor het ongewone alleen-zijn en voor moeders ruwe uitvallen, als zij iets niet goed deed, had zij zich al spoedig wonderwel aangepast aan de vertrouwde omgeving en het idee, dat zij nu thuis hoorde.

In stil genoeglijke beredderinkjes vergleden de dagen en terwijl Marietjes magere handen rusteloos bezig waren, droomde zij zich rijk.

Zij spon zich in haar fantasieën in, die door niets of niemand gestoord werden. IJle, luchtige kinderfantasieën, die een gulden weerschijn gaven aan haar kleurloos leventje.

Het glanspunt van de week was de Zaterdag-avondsche gang naar de stad met moeder.

Dan genoot het kind met een innig-stille verrukking van de lichten in de winkels, van de vele menschen op straat en van de bescheiden inkooppen.

Het was een telkens terugkeerende, blijde feestelijkheid,

„Och, moe, laat u mijn nou maar hier . . .” vroeg Marietje bedeesd.

Maar moe hield er niet van om tegengesproken te worden. „Stel je niet an, meid, me gane ommers same . . . sel je iedere dag gebeure, datter 'n mevrouw naar je vraagt, geen flauwsies hoor!”

Van toen af droomde het kind den ganschen dag van de mevrouw en van het prachtige huis, waar ze ongetwijfeld in zou wonen . . .

Moe vertelde zoo weinig. „Sal je sellef wel zien, hoor!” heette het onveranderlijk, als Marietje honderd-uit vroeg. Drie dagen moest ze nog wachten . . .

Haar Zondagsche jurk moest een „beurt” hebben en moe had nooit tijd.

Eindelijk kwam de dag, dat Marietje vreemd en schuw in den killen morgen met moe op stap ging. Zij voelde zich zoo raar in haar stijve Zondagsche jurk . . . Tobberig zeurde het in haar denken van hoe-offet-nou-wel-weze-zou . . .

„As moe nou gong werke . . . wat moest zij dan . . . ? zou ze ook motte werke . . . ? Tisonde van me jurk . . .” peinsde ze zwaar-op-de-hand.

Schichtig blikte ze even op naar moe, die stevig voortstapte, met een verbeten trek op het stuursche gezicht, zettend haar hoekige schouders tegen den wind in.

„As moe nou maar eens even . . . heel even iets liefs tegen 'r wou zeggen . . . zoo voor 'n enkel keertje maar . . . of effe d'r hand pakke . . . Zooiets dee moe nooit . . .”

„Meid, loop niet zoo te suffice . . . kijk niet zoo sip!” schrok moe's driftige stem 'r opeens wakker . . .

Marietje slikte aan haar tranen.

„k Wou dattet maar weer voorbij was . . .” dacht ze hulpeloos. In het grauwe licht van den vroegen ochtend leken al haar gouden droomfantasieën zonderling dof en onwonderlijk en van allen luister beroofd.

Maar de droom zou werkelijkheid worden. Van het oogenblik af, dat haar schuchtere voeten moeilijk de marmere treden van de groote vestibule betraden, werd haar zijn in het groote, deftige

huis tot een lichtend, blij festijn . . .

Bet, de oude keukenmeid, bleek een lieve, hartelijke ziel, begaan met Marietjes lot.

Mevrouw geelk een sprookjesprinses . . . , het huis was als een paleis . . .

Het overtrof Marietjes stoutste verwachtingen . . .

Eerst was het nog een beetje angstig . . . doch toen mevrouw haar bij de hand nam en haar naar de kinderkamer bracht, waar het vierjarige, kreupele Karelte rondscharrelde te midden van het mooiste speelgoed, dat hij boosaardig, in machteloze drift, met opzet vernielde . . . toen, toen vergat Marietje voor het eerst in haar leven zichzelf en haar gebrek bij het aanschouwen van het hulpeloze kind.

„Hij heeft een heupziekte gehad . . .” vertelde zijn moeder.

„Net als ik . . .” prevelde Marietje en, plotseling moed vattend, vroeg ze : „Mag ik wat met hem spelen?”

De keuze. — Naar de schilderij van Nicolaes Cornelisz Moeyaert

Een alleraardigst tafereeltje: een meisje, aangezocht door een rijken grijsaard en een jongeman van aanzienlijke geboorte, wendt zich van beiden af en verkiest een jongeling van haar stand, die zijn beide mededingers in jeugdigen overmoed bespot. Het origineele doek bevindt zich in het Rijksmuseum te Amsterdam. De schilder werd, waarschijnlijk te Amsterdam, kort vóór 1600 geboren en begraven aldaar den 26en Augustus van het jaar 1655.

die haar een warme vreugde gaf, drie dagen tevoren reeds genoten en drie dagen in prettig herdenken na-geproefd . . .

Toen kwam haar groote dag.

„Meid,” zei moeder op zekeren avond, „je mot es met me mee, hoor. Mevrouw hep gezegd as dat je es mee most komme.”

„Ikke . . . ?” deed het kind verschrikt. „W-waarom?” Ineens was al haar sluimerende vrees weer wakker.

„Nou — ze zalle je daar niet op ete!” lachte moeder.

„Wat moet ik daar dan doen?” vroeg het kind.

Moeder zei maar niet, dat de jonge mevrouw van het nieuwe werkhuis gezegd had : „Och, is dat arme kind van je den heelen dag alleen thuis? Breng haar gerust maar eens mee, hoor!”

Iets in den meewarigen toon had haar eerst willen doen opstuiven en ze had er niet veel op geantwoord. Maar bij het heengaan had mevrouw nog eens aangedrongen : „Dus een vol . . . en keer breng je dan Marietje eens mee, hè?”

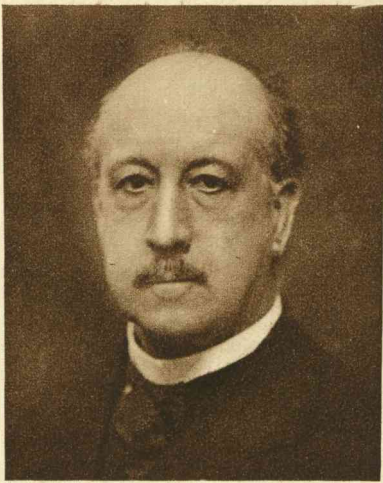

Van Heinde en Verre

Een nieuwe industrie in Hoogeveen

De vorige week legde de echtgenote van den burgemeester van Hoogeveen, Mevrouw Bouma-v. Dijk, den eersten steen van een nieuwe fabriek, welke geëxploiteerd zal worden door de firma Hanindo te Amsterdam. In deze fabriek zullen uit- en inheemsche vezels volgens een nieuwe wijze tot spinbare draad worden verwerkt.

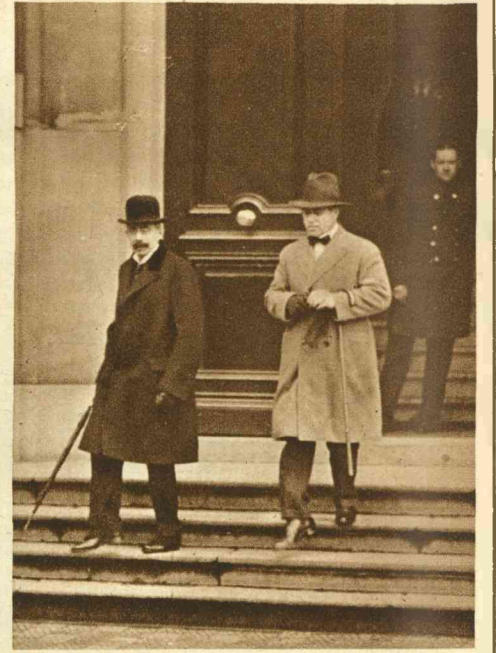
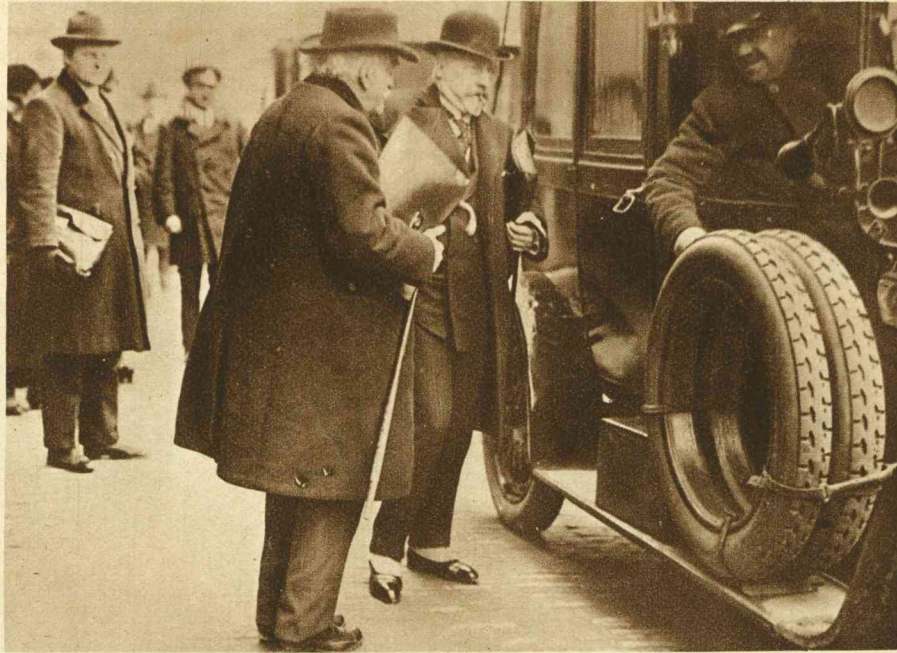
Ir. Th. F. A. Delprat,

algemeen secretaris van het Koloniaal Instituut te Amsterdam, heeft als zoodanig met ingang van 1 Mei a.s. ontslag genomen.

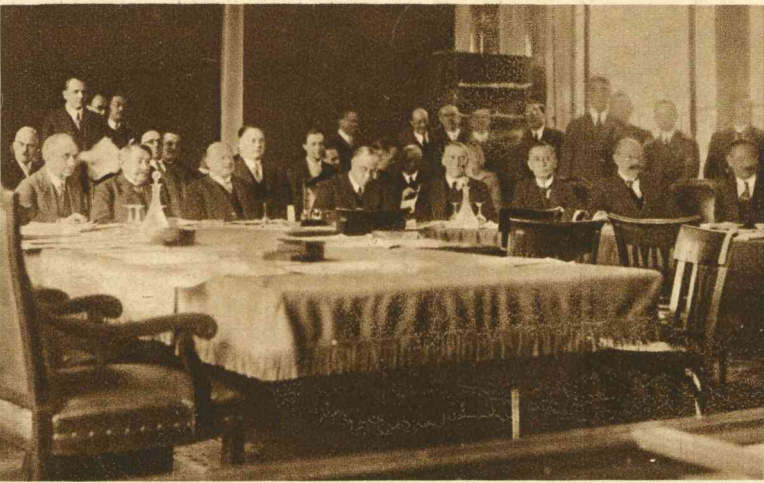
De brand in het Sanatorium te Horn

Een overzicht van het verbrande paviljoen, waarvan slechts de schoorsteenen bleven staan. Gelukkig konden alle patiënten intijds worden gered.

De behandeling van het Nederlandsch-Belgisch tractaat in de Eerste Kamer

Woensdag der vorige week werd in de Eerste Kamer een begin gemaakt met de behandeling van het tusschen België en ons land te sluiten verdrag, dat eenigen tijd geleden door de Tweede Kamer reeds is goedgekeurd. Daar er zelden over een politieke kwestie zooveel geschreven en gesproken is, ligt het voor de hand, dat de belangstelling, ook van de zijde van het publiek, bijzonder groot was. Onze foto's geven, links: Een der boden van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken brengt de beide tassen van Minister Van Karnebeek, waarin de bescheiden betreffende het verdrag zijn geborgen, naar de Kamer. Midden: Burgemeester De Vlugt van Amsterdam en de Wethouder van Financiën Wibaut arriveeren bij het gebouw der Eerste Kamer. Rechts: Minister van Karnebeek verlaat met Mr. Rijken het Departement van Buitenlandsche Zaken om zich naar de Eerste Kamer te begeven.

Links:

De Volkenbondsraadsvergadering te Geneve

Een kijkje op de 44ste zitting van den Volkenbondsraad, die door Minister Stresemann wordt gepresideerd. Aan de tafel, v.l.n.r.: Scialoja, Briand, Stresemann, Drummond en Chamberlain.

Rechts:

De aardbeving in Japan

In de afgelopen week werd Japan door een ontzettende aardbeving, gepaard gaande met vloedgolven, geteisterd. De steden Kobe en Osaka werden gedeeltelijk door brand verwoest. Het aantal slachtoffers loopt tegen de drieduizend. Gezicht op de haven en de drukste zakenwijk van Kobe.

Mr. P. Coninck Westenberg,

President der Amsterdamsche Rechtbank, die onlangs zijn veertigjarige werkzaamheid bij die Rechtbank herdacht.

De begrafenis van Johan Schoonderbeek

De vorige week Maandag had op de Algemeene Begraafplaats te Naarden de teraardebestelling plaats van den bekenden musicus Johan Schoonderbeek (zie inzet), den leider der vermaarde Bach-concerten. (x) Z.Exc. Th. de Visser, oud-minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Jb. ter Hall

Den 26en Maart hoopt de heer Jb. ter Hall zijn 40-jarig jubileum als musicus te vieren. De heer Ter Hall is de voormalige kapelmeester der Koninklijke Marine en van 1919 af Directeur van het Stedelijk Muziekcorps te Helder.

HERVONDEN GELUK

In het kleine, armoedige dakkamertje verrichtten zij hun arbeid: Willy, het meisje, de oude Daalders en Willem, de jongeman, wiens gelaat door een groot litteken was ontsierd. Misschien was hij vroeger niet onknop geweest. Wie zal het zeggen? De moeilijke tijden echter, die hij had doorgemaakt, en het litteken, dat hij uit de wond had behouden, die hij opliep, toen hij een vechtende man en vrouw wilde scheiden, hadden zijn gezicht een bijna afstootende uitdrukking gegeven.

Met hun drieën maakten ze allerhande bloemen: crocusjes, zooals men ze, wanneer de lente nadert, in de stadsparken en buiten op de velden ziet; rozen, van rood en geel fluweel, en margarieten met groote, gele harten. Het wisselen der seizoenen bracht geen onderbreking of afwisseling in hun werk, en iederen Zaterdagavond nam Daalders de groote doos, waarin hij de in de afgelopen week gemaakte bloemen gedaan had, onder zijn arm en bracht ze naar het groote modemagazijn, dat ze gebruikte als garnering voor de hoeden.

„We hebben ons kostje al weer verdiend,” was zijn stereotiepe tevreden opmerking, wanneer hij met de doos onder zijn arm het kamertje verliet.

Daalders was er het langst geweest; hij was het ook, die het kamertje huurde. Nadat hij een paar jaar alleen had gewerkt, was Willem bij hem gekomen. Zij hadden hun verdiensten eerlijk gedeeld en de onkosten tezamen gedragen. Later had Willy zich bij hen gevoegd. Ze had geen vader en moeder meer, en Daalders had haar van de straat opgenomen toen ze bijna stierf van den honger. Ze was toen een jaar of zestien geweest. Met haar opgeruimd, vroolijk karakter had zij een geheel andere sfeer in het kleine kamertje gebracht. Af en toe, als ze het moe was bloemen te maken, duwde zij ongeduldig haar stoel achteruit, sprong overeind en begon te dansen, met haar vingers castagnetten nabootsend. De beide mannen staakten dan ook even hun werk. „Goed zoo, kleintje,” mompelde de oude man vaak, als hij haar lenigheid bewonderde. Maar Willem zei niets. Hij sloeg haar alleen maar gade met hongerige oogen en legde in stilte zijn hart aan haar voeten. Willy bemerkte den verlangenden blik in zijn oogen wel, want ofschoon zij pas negentien jaar was, was ze toch een echte vrouw.

„O, dansen, heerlijk!” riep ze dikwijls, als ze uitgeput weer op haar stoel terugviel. „Ik word nog eens een beroemde danseres. Ik voel het!”

„Ja-ja,” zei de oude Daalders dan glimlachend, „maar ik zou eerst nog maar eens wat bloemen maken...”

Met een zucht begon Willy dan weer aan haar eentonigen arbeid, waarbij ze haar voeten nauwelijks kon stilhouden.

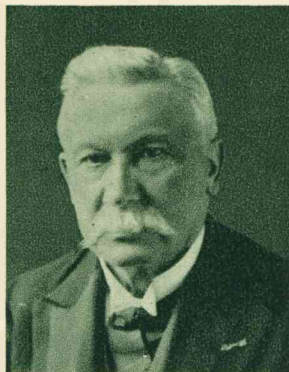
Op zekeren dag hoorde Willem beneden in de straat rumoer van veel kinderen. In de verte klonk een draaiorgel. Hij legde voor een oogenblik zijn werk neer, in de heimelijke hoop, dat hij Willy wel tusschen de kinderen ontdekken zou. Ver voorover leunend uit het

kleine raampje, bemerkte hij alras, hoe zij op de muziek van het orgel voor de kleinen danste. Licht en gracieuus zweefde zij in den cirkel, dien de kinderen om haar heen

vormden. Als een vlinder van bloem naar bloem fladderde zij rond, terwijl haar voetjes nauwelijks den grond raakten. Heur haren waren losgeraakt en wapperden om haar

Dr. Joh. C. Breen, de bekende gemeente-archivaris van Amsterdam, is de vorige week overleden.

Prof. Dr. J. Doels, oud-hoogleraar en oud-directeur der Rijkssejuni-inrichting te Rotterdam, is eveneens in de afgelopen week overleden.

gezicht. Zooals ze zich daar luchtig en vluchtig voortbewoog leek zij wel het symbool van jeugd en extase.

Zijn werk vergetend, sloeg Willem haar in vervoering gade. Zijn hart klopte zoo onstuimig, als het nog nooit gedaan had, en nimmer nog had hij zóó duidelijk gevoeld, dat hij van haar hield. Veel, oneindig veel!

zich, want hij zag, dat de vreemdeling een duren pels droeg en een groote sigaar rookte. Willem had het niet op heeren in kostbare pelzen, die dure sigaren rooken; in de goedkope romans, die hij had gelezen, vervulden zij gewoonlijk tegenover jonge meisjes geen mooie rol.

Met een gesmoorden vloek van onberedeneerde jaloezie en nijd haalde hij zijn hoofd naar binnen en sloot het raampje.

De oude Daalders hoorde het en keek hem onderzoekend aan.

„Hou je van Willy?” vroeg hij.

„Ja. — Ontzettend veel,” antwoordde de jongeman.

„Waarom trouw je dan niet met haar?”

„Ze wil me natuurlijk niet hebben!”

„Onzin,” zei de oude man. Hij boog zich weer over zijn werk en zei toen: „Ik begin oud te worden, Willem. Het zal niet lang meer duren voor ik in een wereld ben, waar alle bloemen echt zijn en eeuwig duren. Dan zal je hier alleen achterblijven, Willem, en wat ligt er dus meer voor de hand, dan dat je met Willy trouwt?”

„Ze wil me immers toch niet hebben,” antwoordde de aangesprokene stug, met zijn wijsvinger demonstratief het litteken op zijn wang volgend.

„Een geschonden gezicht is beter dan een geschonden hart!”

„Dat is wel zoo, maar zoo praten de vrouwen niet!”

Op dit oogenblik kwam Willy het kamertje binnen dansen, Willy met haar stralend gezichtje en haar schitterende oogen. Haar rokken zwierden om haar lenige, slanke beenen. Opeens bleef ze voor de beide mannen stilstaan.

„Raden jullie eens!” riep ze uit, van den een naar den ander kijkend. „Raden jullie eens!”

„Kalm een beetje,” zei de oude Daalders. „Is dat nu een manier om hier binnen te komen? Kijk maar eens, wat je allemaal op den grond hebt gooid! Twee mooie, fluweelen rozen.”

Willy raapte ze op en legde ze op tafel.

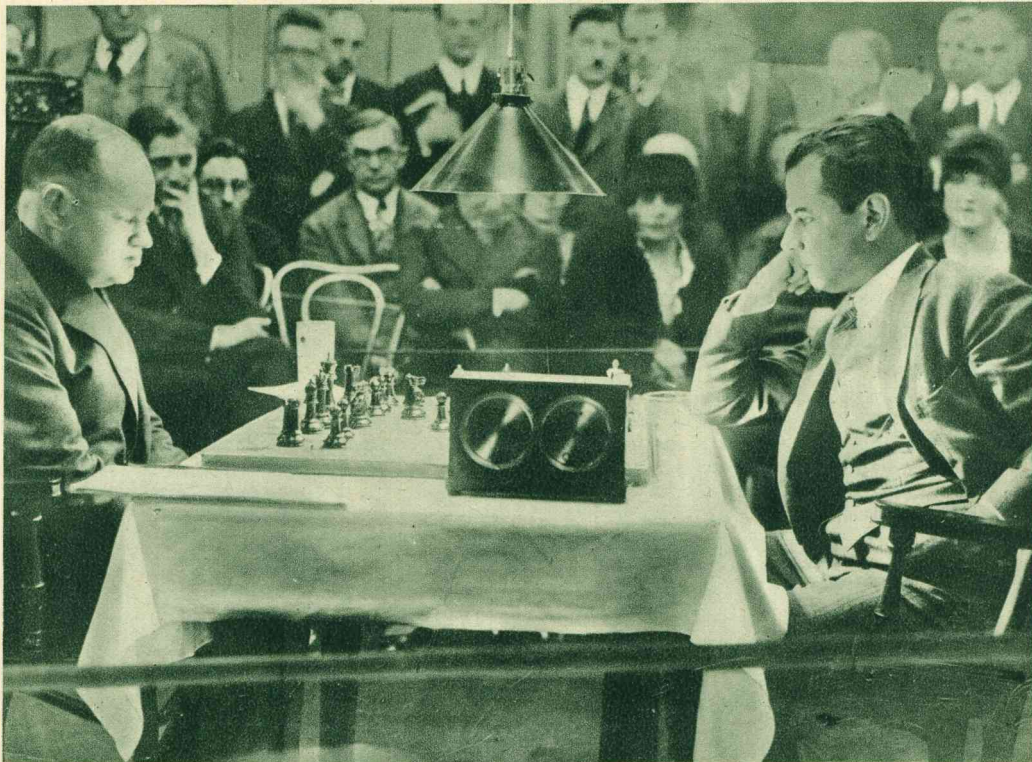
Toen vertelde ze: „Mijnheer Bertz, de directeur van „Palladium”, heeft me zien dansen. Hij heeft me geld aangeboden, als ik verder wilde leeren en als ik later voor hem wil dansen! Eindelijk zal ik nu mijn doel bereiken!”

Ze greep een armvol bloemen van de tafel en wierp die overmoedig om haar heen.

„Daar heb ik nu mee afgedaan... ik behoef nu mijn oogen niet meer blind te staren en geen pijn in mijn rug meer te verduren... Dat is gelukkig voorbij! Denk jullie je eens in: ik krijg nu al vijf en twintig gulden per week! En later, als ik voor het publiek ga dansen, krijg ik honderd gulden en nog wel meer... Dat is een *fortuin*, niet? Denken jullie je eens in!”

Het was toevallig Zaterdagmiddag en ze bleven er heel lang over praten. De oude Daalders vond het niet prettig, dat hij zijn handig helpstertje moest missen, die bovendien heel wat gezelligheid en vrolijkheid in hun dakkamertje had gebracht.

„Maar je zult ons toch niet vergeten, Willy? Je komt ons toch zeker nog wel eens opzoeken later?”

Van het internationale schaaktornooi te New-York

De match tusschen den wereldkampioen Capablanca (rechts) en Spielmann (links).

Toen zag hij opeens een vreemden heer midden tusschen de kinderen staan. Hij zag heel duidelijk, hoe deze Willy aandachtig en bewonderend gadesloeg. Zijn voorhoofd fronste

ligheid en vrolijkheid in hun dakkamertje had gebracht.

Uit ons Insulinde.

Links: een wreed vermaak, een rammangevecht op de Aloon Aloon te Garoet. De beide dieren, die door de twee mannen links en rechts worden opgehitst, vechten net zoo lang, totdat een van hen, of beide, gewond en uitgeput neervalt. Dat ook Europeanen een dergelijk wreed schouwspel met blijkbaar welgevalven bijwonen, lijkt ons nu juist geen verheffend voorbeeld voor de inlanders! Rechts: een fraaie stemmingsfoto: Een kudde karbouwen doorwaadt de Wampoerivier in Deli (Sumatra).

„Natuurlijk!" zei ze spontaan, en-opstaand, kuste ze hem op zijn voorhoofd.

„Maar het is nu al laat, en u moet de bloemen nog weg-brengen. Vooruit! Waar denken we eigenlijk nu al aan?"

Ze hielp de bloemen in de groote doos leggen, gaf den ouden man zijn hoed en hielp hem de donkere trap af. En toen, weer terugkeerend in het kamertje, ging ze voor Willem staan en hem lang en doordringend aanziend, zei ze:

„Jij schijnt het niet erg leuk te vinden, is het wel, Willem?"

Hij keek haar treurig aan en antwoordde met een mat glimlachje:

„Ik ben heusch erg blij voor jou, Willy, werkelijk maar.... Maar alleen eh..... ik heb me je toekomst altijd anders voorgesteld...."

„Dacht je soms, dat ik mijn heele levenslang bloemen zou blijven maken?"

„Zou je dat zoo naar vinden..... bij mij?"

Het meisje antwoordde niet en hij ging verder: „Willy, ik heb altijd zoo veel van je gehouden, ik heb altijd zoo ontzettend naar je verlangd! Er is nooit een andere vrouw in mijn leven geweest, en er zal er ook nooit een komen ook. Oh, Willy, ik weet wel, dat ik leelijk ben en dat mijn gezicht misvormd is en dat je het nooit rijk bij mij zult krijgen, maar mijn hart.... mijn hart is voor eeuwig voor jou!"

Ze schudde langzaam haar hoofd.

„Ik wil.... eh.... ik ben er misschien te trotsch voor, Willem. Ik wil wat meer worden dan een bloemenmaakster. Ik wil iets grooters, iets mooiers... ik wil succes!"

„Succes is gelijk een vlinder; 't heeft gewoonlijk geen lang leven. En dan: succes gaat dikwijls duizenden menschen voorbij eer het bij één blijft."

„Ik kan die één zijn!"

Nog langen tijd spraken zij samen, maar haar besluit stond vast....

Ze ging dus weg en de beide mannen bleven alleen in het dakkamertje achter, waar het des winters zoo koud en in den zomer zoo ondraaglijk heet was. Ze maakten evenveel bloemen als vroeger, maar de gezelligheid was weg. Ze misten iets. Er klonk nu geen heldere meisjeslach meer door het kleine vertrek en er was niemand meer, die voor hen danste.

Op zekeren dag kwam zij hen eens opzoeken: in het deftig gekleede meisje herkenden zij nauwelijks meer de oude Willy. Beneden in de nauwe straat stond een luxe auto op haar te wachten. De chauffeur droeg een groot pak naar boven dat hij op een wenk van haar in het kamertje zette.

„Dat is voor jullie," zei ze, terwijl ze het openmaakte.

„Om eens lekker te smullen."

Er kwamen flesschen met gouden etiketten uit, en busjes kip en ham en doperwtjes.

„Dáár!" zei ze hartelijk, toen ze alles op tafel had gezet.

Over de zijden en fluweelen bloemen heen ontmoetten Willems oogen de hare. Ze smeekten haar om liefde maar Willy bezag de wereld van een ander standpunt. Nu ze langen tijd was weg geweest, werd ze meer dan ooit getroffen door de armelijke omgeving, waarin de beide mannen werkten en leefden.

„Ik kan me haast niet indenken, dat ik hier ook een deel van mijn leven gesleten heb," zei ze en onwillekeurig wendde ze haar hoofd af.

„Het was je tehuis," zei de oude Daalders, „en er gaat nooit iets boven een tehuis."

Ze kwam nooit meer terug. Af en toe stopte haar auto nog wel eens aan den ingang van de straat, en de chauffeur droeg dan een

mand met allerlei versnaperingen naar het kleine kamertje. Altijd was er een briefje van haar bij, waarin ze hen „haar beste vrienden" noemde, en dat ze onderteekende met „jullie kleine Willy". Maar zelf kwam ze nooit meer. Ze had zooveel andere dingen aan haar hoofd, en bovendien.

hield zelfs nog geld over, want hij had weinig behoeften. Hij spaarde in het met de hand gesneden houten doosje, dat Willy hem eens op zijn verjaardag had gegeven, lang voordat zij was weggegaan, en dat op den schoorsteenmantel stond.

„Ach, Willy," zuchtte hij vaak, want hij hield nog steeds veel van haar. Ware liefde kan immers niet sterven; zij kan slechts groeien, want zij is eeuwig!

Op zekeren Zaterdagavond, juist toen hij wederom eenige geldstukken in het doosje wierp, werd er op de deur van het kleine kamertje geklopt. Het klonk heel zachtjes, alsof een klein vogeltje met zijn vleugels tegen het paneel sloeg. Hij liep naar de deur en deed open. In de duisternis zag hij een vrouwenfiguur....

Langzaam kwam Willy binnen, en plotseling bemerkte hij, dat zij hinkte. Ze was mank. Ze was nu niet meer deftig gekleed, maar droeg een eenvoudig rokje met een goedkoopse blouse. Haar wangen waren bleek, haar lippen wit, en haar oogen stonden dof.

„Lieve!" zei hij, terwijl hij haar voorzichtig naar een stoel bracht. Naast haar neerknielend, sloeg hij zijn armen om haar knieën en borg zijn hoofd in haar schoot.

„Lieve," snikte hij, „wat is er gebeurd?"

Ze schudde haar hoofd; ze kon niet spreken. Hij wachtte geduldig, en na eenige oogenblikken vertelde zij met moede stem:

„Ik heb een ongeluk gehad. Ik gleed uit, en brak mijn enkel. Een paar weken heb ik in het ziekenhuis gelegen. In het eerst zeiden ze, dat mijn voet heelemaal genezen zou, maar ze hebben zich vergist. Het kan nooit meer goed worden. Ik zal altijd met dien voet blijven trekken. En ik kan nu natuurlijk niet meer dansen. Oh!"

Ze brak in snikken uit en bedekte haar gezichtje met haar handen.

„Stil maar, lieve, stil maar!" suste hij haar als was ze een klein kindje.

„Nee, nee," riep ze wanhopig uit, „ik kan nooit meer dansen, nooit meer!"

„Dat geeft immers niets, lieve," troostte hij haar, heur handen wegtrekkend van haar gezicht en ze tegen zijn borst drukkend. „Daar moet je niet om huilen, want er is nog iets veel mooiers en heerlijkers in de wereld, dan dansen. Je mag niet huilen...."

Na eenige oogenblikken werd ze wat kalmer; ze maakte haar handen los uit de zijne en legde ze op zijn hoofd, zachtjes zijn haren streelend.

De jonge man beefde van ontroering. Een zucht ontsnapte haar.

„Wat heb ik verlaten!" snikte ze.

„Niets, niets," riep hij uit, „alles is er nog.... Je hebt mij nog, Willy. Voor altijd!"

Ze staarde voor zich uit, naar de tafel met de fluweelen en zijden bloemen, naar het schaarsche meubilair, dat echter genoeg voor hun weinige behoeften was: drie stoelen, een tafel en op den schoorsteenmantel een klokje en een met de hand gesneden doosje: een spaarpot.

„Hoe mooi!" zei ze....

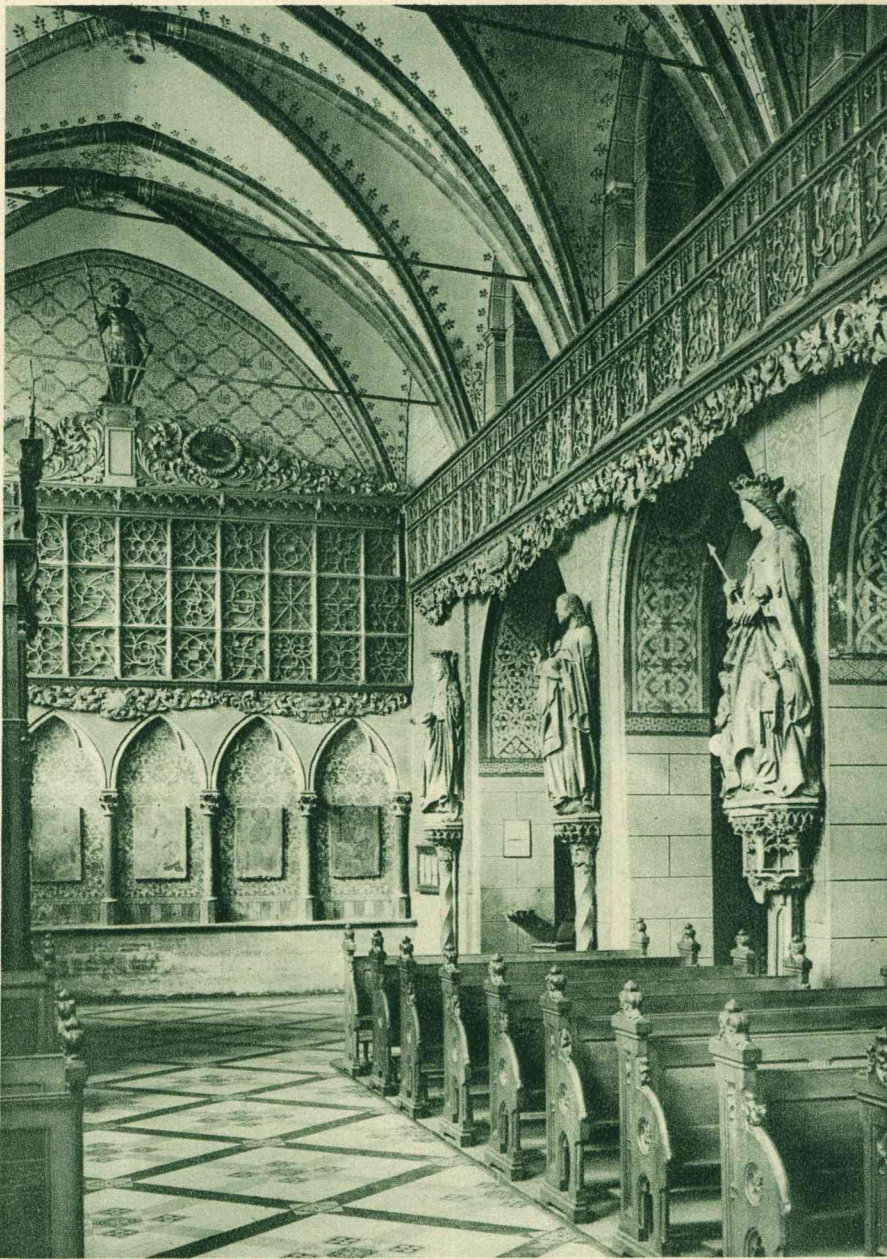
„Werkelijk?" vroeg hij, in-geluk-kig.

„Ja, heusch," antwoordde ze. „Ik heb het nooit zoo gezien. Ik was vroeger blind."

Ze legde haar handjes in de zijne.

„Het is een tehuis," zei ze. „En dat is alles! De oude Daalders had gelijk."

Lang zaten ze dien avond nog bij elkaar. Twee tevreden, gelukkige menschen....

Prachtige bouwkunst uit vroeger dagen.

Intérieur van de prachtige in Gothischen stijl gebouwde St.-Ursulakerk te Keulen.

ze was jong, en wat kan men dan anders verwachten?

Dien winter stierf de oude Daalders. Alleen achtergebleven, zette Willem den arbeid voort. Hij maakte dezelfde bloemen, en des Zaterdags bracht hij de doos naar het groote modernmagazijn. Van de karige verdienste leefde hij. Hij

nog.... Je hebt mij nog, Willy. Voor altijd!"

Ze staarde voor zich uit, naar de tafel met de fluweelen en zijden bloemen, naar het schaarsche meubilair, dat echter genoeg voor hun weinige behoeften was: drie stoelen, een tafel en op den schoorsteenmantel een klokje en een met de hand gesneden doosje: een spaarpot.

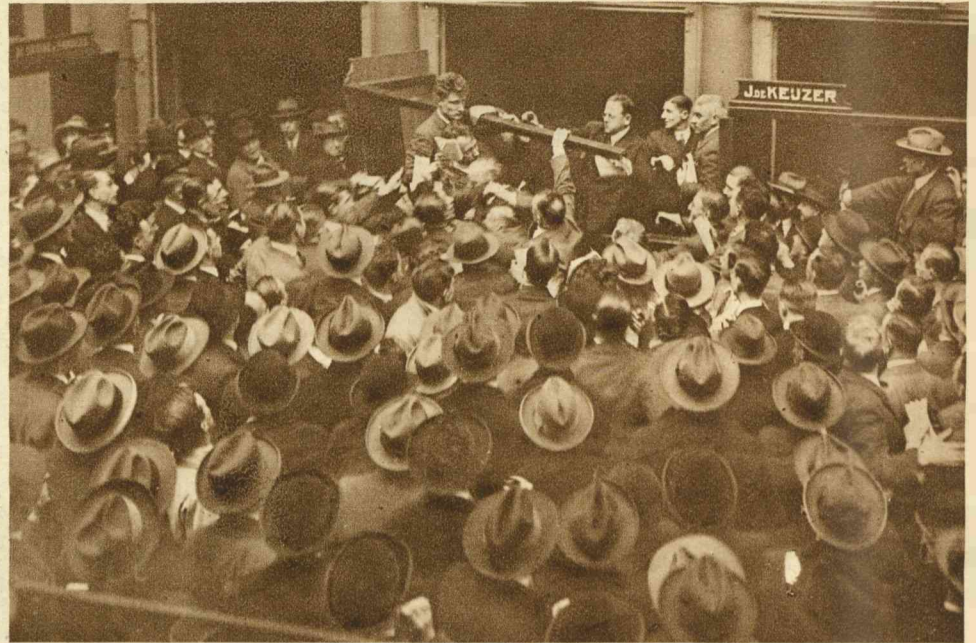
Gezicht op het Zwarte Water te Zwolle.

A. C. Akveld, Groot Brievenboek. — Een geheel volledige verzameling van oorspronkelijke modellen voor brieven onderwerpen, benevens requesten, acten enz. enz. Een onmisbaar boek voor huis en school. f 1.45, geb. f 1.95. Leiden, A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.

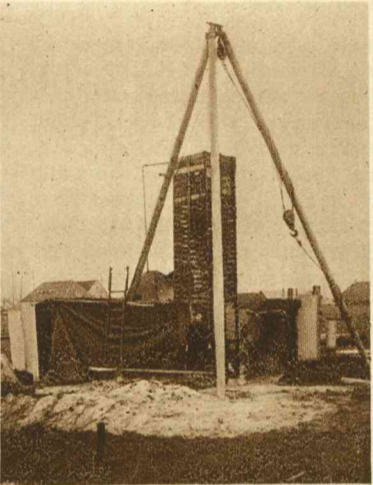

UIT HET VOLLE LEVEN

Voor ons dagelijksch sigaartje

Vrijdagmorgen der vorige week had in „Frascatie” te Amsterdam de eerste Sumatra-tabak-inschrijving van dit jaar plaats. Er werden 14.185 pakken tabak aangeboden. Zoodra bekend werd, aan welke firma als hoogste inschrijfster een partij was toegewezen, snelden de handelaars erheen om te trachten, de partij geheel of gedeeltelijk weer uit te kopen. (Zie de foto links). Op een gegeven oogenblik was de druk voor een nis van een der firma's zoo groot, dat deze bezweek — de nis wel te verstaan. (Zie de foto rechts).

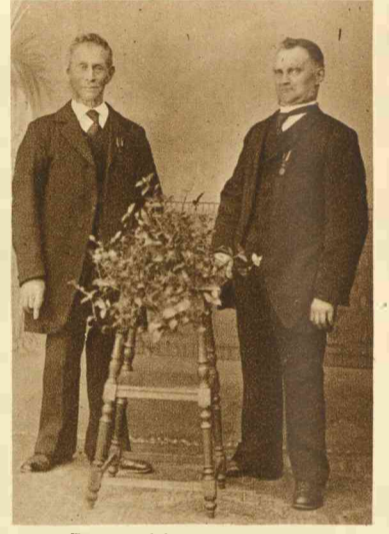
Hooerveen krijgt een waterleiding

Tot nu toe hebben de inwoners van de zeer uitgebreide gemeente Hooerveen hun water steeds uit hier en daar geplaatste pompen moeten halen. Binnenkort zal er aan dezen onhoudbaren toestand een einde zijn, omdat de gemeenteraad besloot, een hoogdruk-waterleiding aan te leggen. — Een kijkje bij de werkzaamheden.

Herstellingsoord Huize „Maria Emalia Dorrepaal”

Den 9en Maart werd bovengenoemd, even buiten Voorburg gelegen Herstellingsoord officieel geopend. Het is genoemd naar de stichtster, die er bij testamentaire beschikking de fondsen voor heeft vastgelegd. De bedoeling is, herstellenden personen tegen een geringe vergoeding een goed tehuis aan te bieden, waarbij zij, die in de overzeesche bezittingen van ons land verblijf hebben gehouden, de voorkeur genieten. Groep van genoodigden, bij de opering aanwezig.

Een zeldzaam jubileum

De broeders Marinus en Cornelis de Wit, die 8 Maart l.l. 65 jaar werkzaam waren op de Dakpannenfabriek van den heer J. Oppelaar te Koudekerk aan den Rijn. De krasse oudjes zijn nog dagelijks op hun post en willen van geen pensioen weten.

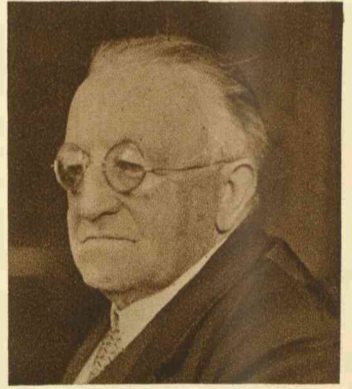
Mgr. Dr. W. H. Nolens,

lid der Tweede Kamer, die op 26 Maart a.s. den dag herdenkt, waarop hij vóór 40 jaar tot priester werd gewijd.

Het Joodsch Nationaal Fonds,

dat Zaterdag 12 Maart zijn 25-jarig bestaan vierde. Zondag 13 Maart had in Artis een receptie plaats, waar wij bovenstaande foto van het bestuur en verdere aanwezigen maakten.

J. A. Reijnders

Den 1en April a.s. zal de heer J. A. Reijnders 60 jaar werkzaam zijn bij de Provinciale Griffie te 's-Gravenhage. De heer Reijnders is thans chef van de afdeling Militie.

Een slijpacht bij Arnhem

Vrijdagmiddag l.l. werd door de Kon. Nederl. Jachtvereniging en de Kon. Veluwsche Jachtvereniging in de omgeving van Arnhem een slijpacht achter honden gehouden. — Het jachtgezelschap onderweg.

Kampioenschap hockey van Nederland

Te Deventer had Zaterdag l.l. de hockeywedstrijd plaats om het kampioenschap 1e klasse van Nederland. De strijd ging tusschen Deventer I en Amsterdam I. Amsterdam won met 2—0. Een foto uit den spannenden strijd.

Moeders, die jong blijven

Er zijn moeders van groote dochters, die geheel en al het contact met de jeugd verloren hebben: zij zijn van een anderen tijd en zij laten geen gelegenheid voorbijgaan, hierop den nadruk te leggen.

„Och, al dat moderne gedoe, daaraan kunnen wij niet meer meedoen,” heet het dan, of „Dat is goed voor de jeugd. Wij hebben onzen tijd gehad.”

Is er één gezegde, dat iemand vrijwillig sneller buiten een kring plaatst?

Wanneer iemand bedoelt: ik heb mijn jeugd gehad, dan moet hij niet zeggen: ik heb mijn tijd gehad, alsof met de jeugd alles afgelopen is en de ongelukkige stumper nu niets meer van het leven te wachten zou hebben!

Zulke moeders zijn er, wij kennen ze maar al te goed, en dagelijks zien wij daar voorbeelden van.

Natuurlijk willen wij hier geen lans breken voor haar, die zich op vijftigjarige leeftijd aanstellen alsof ze achttien waren. Dit type komt eveneens veel voor en — het is nog veel erger! Maar daarover zullen wij het nu niet hebben.

„Wat doen sommige moeders met groote dochters toch, om zoo jong te blijven?” vroeg me onlangs eens iemand.

„Het is niet zoo zeer wat zij doen als wel wat zij laten,” was mijn antwoord.

De moeder, die het geluk heeft, een groote dochter te hebben, die haar eenvoudig niet toestaat, oud te worden, blijft vanzelf jong.

Hoe dat dan wel in zijn werk gaat?

Och, het is eigenlijk heel eenvoudig; ook hier doet liefde veel, zoo niet alles.

Hoeveel jonge meisjes van heden zijn niet het dwaalbegrip toegedaan, dat „moeder-daar-toch-niets-van-weet”?

Zij verwaardigen zich niet, haar gedachten en studieproblemen, haar hartsgeheimen, haar twijfel en vrees met moeder te bespreken.

Waarom zou iemand van ver in de vijftig geen blijvend belang kunnen stellen in al wat de hedendaagsche opgroeiende jeugd beweegt?

Sommige moeders zijn moeilijk ter been, ziekelijk of om andere redenen aan huis gebonden.

Hoe wreed kan de jeugd zijn, te meenen, dat moeder meer dan genoeg heeft aan haar haakwerkje, haar boek en haar patieccaarten.

Hoe kortzichtig is de jeugd, wanneer zij meent, dat moeder geen belangstelling gevoelt voor sport-en-zulkingen, omdat zij er zelf niet aan kan meedoen!

We zien het maar al te vaak, dat volwassen kinderen bezoek krijgen, dat door moeder vriendelijk wordt ontvangen.

Maar het prettige bezoek blijkt geen aanwinst, geen fleurige onderbreking van eentonige dagen, want als de thee is genuttigd, praat het jonge volkje uitsluitend met elkander over allerlei, waar moeder nooit van heeft gehoord.

Niemand betreft haar in het gesprek of geeft een kleine toelichting, niemand vraagt haar opinie of raad.

Als groote dochters eens wisten, hoezeer zij het in eigen hand hadden, haar moeder lang jong te doen blijven!

Het is niet zoo moeilijk en met wat goeden wil kan hier heel wat bereikt worden.

Oude dames gaan ook wel eens graag uit en wanneer gij naar een partijje geweest zijt, waar zij niet was, waarom

Avondjapon van kersrood fluweel met groote medaillons van zilverkant, afgezet met ruches van lint.

geen uitvoerig relaas ervan gegeven om haar het idee te geven, dat het net is alsof ze er ook bij geweest is?

Sommige dochters vinden haar moeder al heel gauw te oud om deel te nemen aan hunne genoegens, doch het komt nimmer bij haar op, dat moeder te oud is om zoveel van het huiswerk alleen te doen, om de jongelui, als zij heel laat thuiskomen, op te wachten met een warm kopje thee en om hen 's morgens op tijd te wekken voor kantoor of winkel!

Bij het avondtoilet

Het allernieuwste bij het gekleede avondtoilet zijn reusachtige anjelieren van chiffon of veeren.

Deze fraaie bloemen worden even onder den linkerschouder vastgehecht en verleenen een kleurigen toets aan menig zwart toilet.

Wanneer een nieuwe jurk ons ijskoud laat

Als... onze beste vriendin, die een veel beter figuur heeft, dezelfde japon koopt.

Als... we merken, dat we ons in den prijs vergist hebben en de japon veel duurder is dan we meenden.

Als... we bemerken, dat de dot van een jurk, die zoo bespottelijk goedkoop was, in de etalage moet hebben gelegen, getuige de verschoten strepen, die in den winkel aan onze aandacht waren ontsnapt.

Als... de eenige man, die voor ons iets beteekent, verwonderd vraagt: „Wat heb je nou in 's hemelsnaam aan...?”

Als... de eerlijke vriendin zuurzoet opmerkt: „Leuk zeg, die jurk! Jammer alleen, dat het heelemaal je kleur niet is!”

Als... we nog geen 14 dagen later zien, dat dezelfde jurk in den uitverkoop voor de helft genoteerd staat...!

Spreuken

HUWELIJKSWET.

„Blijft tot den dood elkaar onkreukbaar trouw”;
Ziedaar de som der wet voor man en vrouw.

MOED.

Mismoedigheid verlamt de kracht,
Met moed slechts wordt iets groots volbracht.
Wie slagen wil in eenig werk,
Zij kloek en door volharding sterk.

BEREID ZIJN.

Hunker niet naar den dood en klem u niet vast aan [het leven];
Beid het uur, u bestemd, als een dienaar den wenk [van zijn heer].

ZELFBEPROEVING.

Vraag dagelijks uzelf af:
Welk merk droeg al mijn doen?
Wat had ik met het dier gemeen,
Wat met den eedlen mensch?

'T HART MAAKT DE GAVE.

Een bloemkrans, dien haars minnaars hand haar bood,
Hoe klein en needrig, werpt geen vrouw ooit weg.
Niet WAT men geeft, bepaalt den prijs der gift;
Wat LIEFDE schonk draagt liefde's kostbaar merk.

Schouderbandjes

Bandenpech! Schrik van de draagsters der hedendaagsche gazen, tulen, kanten of ragfijn batisten schouderbandjes!

Voor al bij een avondjapon, wanneer slechts één stel bandjes is toegestaan onder de doorzichtige crêpe japonnetjes, loopt men niet gaarne de kans, dat deze afbreken.

De praktische Parisienne heeft er iets op gevonden: een zeer smal, plat, zijden elastiekje, zooals bijv. aan kinderhoeden wordt gedragen, wordt in een smal zijden lintje, dat iets meer dan 2 x zoo breed is, geregen, waarna het schouderbandje aan het ondergoed wordt bevestigd. Het kan thans mee-rekken met de bewegingen van de draagster en loopt veel minder kans — mits stevig aangezet! — om af te knappen.

Een ander nieuwtje uit Parijs zijn de heel dunne, fijne, gouden, zilveren of vergulde kettinkjes met een knijpertje aan beide uiteinden. Twee of meer laagjes ondergoed worden door de knijpertjes voor en achter bijeengehouden, terwijl het kettinkje dienst doet als schouderband.

Recepten voor de zieken

Doperwten.

Benoodigd: 500 Gr. doperwten, 2 lepels boter, 1 theelepel zout, 1 dessertlepel gehakte peterselie.

Bereiding: Doperwten worden bij voorkeur op stoom gaar gekookt. (In winkels van huishoudelijke artikelen kan men daarvoor speciaal bestemde erwtensokers kopen). Zoodra de erwten gaar zijn, roert men er de peterselie doorheen. Op de verwarmde dekschaal legt men de boter en daarop de erwten.

Melk met roggemeel.

Benoodigd: ½ L. melk of water, 20 Gr. roggemeel, 10 Gr. boter, mespunt zout.

Bereiding: De koude melk langzaam, al roerende aan het meel toevoegen, 20 minuten koken, boter en zout er doorheen roeren.

In plaats van roggemeel kan men ook weitemeel of havermeel nemen.

Bij het gebruik van havermeel wordt dit na het koken door een zeef gewreven.

Nuttige Wenken

Schuren van zink.

Zink wordt meestal geschuurd, omdat de voorwerpen groot zijn, zoodat poetsen te veel tijd vraagt. Dit is bijv. het geval bij zinken badkuipen, zinken platen onder badkuipen, groote aanrechtbanken met zink bedekt. Schuur het dan met azijn en Brusselsche aarde of met azijn, zout en fijn zand schoon, spoel het daarna met schoon water na en droog het goed af. Is zink bijzonder aangeslagen, wrijf dan met verdund zoutzuur den aanslag weg. Spoel vooral spoedig met veel schoon water na, want een geringe hoeveelheid achtergebleven zoutzuur vormt opnieuw een vlek.

Wordt zink na het schuren nog eens nagepoetst, dan wordt de glans sterker en het oppervlak gladder, waardoor het ook langer schoon blijft.

Ragebollen.

Deze dienen voor het verwijderen van stof op behangsels, muren en plafonds. De haren zijn in het hout met pek bevestigd, omdat de ragebol doorgaans gebruikt wordt voor droog werk. Men onderscheidt ze in heele en halve ragebollen, al naar gelang de haren zijn aangebracht, hetzij rondom het knopvormig uiteinde van den stok, hetzij slechts aan den kop en aan ééne zijde. De halve ragebol is te verkiezen boven den heelen omdat hij gelijkmatig afslijft, daar toch de kop en ééne zijde steeds tegelijk gebruikt worden. Bij den heelen ragebol slijft meestal de kop het eerst af.

De beweegbare ragebollen, (dat zijn die, welke verschillende standen kunnen aannemen, ten opzichte van den stok), zijn niet aan te bevelen, omdat zij onder het werk niet stevig genoeg zijn en het moeilijk wordt om in de hoogte den ragebol te besturen.

De stokken der ragebollen kunnen op maat besteld worden in verband met de hoogte der verdiepingen.

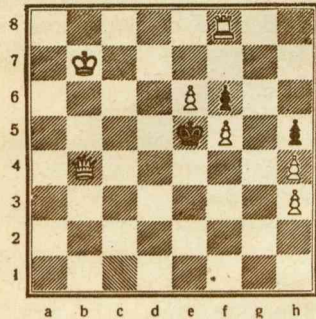

Fraaie diner-japon van witte kant met zwarte entre-deux en bailonmouwen.

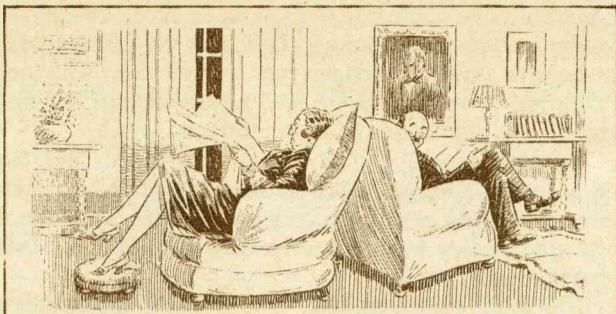
Schaken.

PROBLEEM No. 121. Van: L. A. Kuijers.

Wit begint en geeft in 3 zetten mat.
Stand: Wit (7) K b 7, D b 4, T g 8, pi. e 6, f 5, h 4, h 3.
Zwart (3) K e 5, pi. f 6, h 5.

Correspondentie: Joh. M. te A. Problem no. 119 van C. J. Oosterholt is zooals aangegeven een vijfzet.
Correspondentie-adres: P. van 't Veer, Valkenboschkade 211, Den Haag.

Vrouw: „Ik lees daar, dat mijnheer Brouwer dood is. „Geëerd en bemind door iedereen, die hem kende!“
Man: „Sjonge! Ik heb altijd gedacht, dat hij getrouwd was.“

Dammen.

DAMMEN.

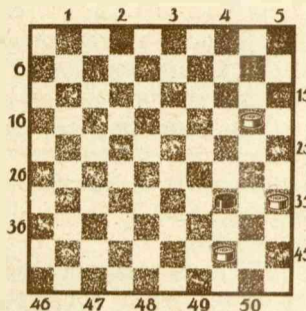
Onze Oplossers-Wedstrijden.

Iedereen kan ten allen tijde deelnemen door het inzenden der oplossingen, uiterlijk binnen 12 dagen, aan Geo van Dam, „De Zonnestraal“, Baarn. Voor iedere goede oplossing wordt één punt toegekend. De volgende prijzen worden doorlopend beschikbaar gesteld: A. Een prijs van f 2.50, voor ieder, die achtereenvolgens 20 problemen goed oplost en B. een prijs van f 2.50 voor ieder, die in totaal 50 goede oplossingen heeft ingezonden. Daarenboven blijven de punten, die behaald zijn in A, voor zoover daarmede géén prijs werd gewonnen, altijd geldig voor B, zoodat prijs winnen voor ieder dus wiskundig zeker is en de snelheid, waarmede dit zal geschieden, slechts afhangt van ieders persoonlijke oploskracht. Officieele spelreglementen van den Ned. Dambond worden toegezonden na ontvangst van 12 cts. in postzegels.

WEDSTRIJD-PROBLEEM No. 143

van Dr. R. A. Hoogland, Utrecht.

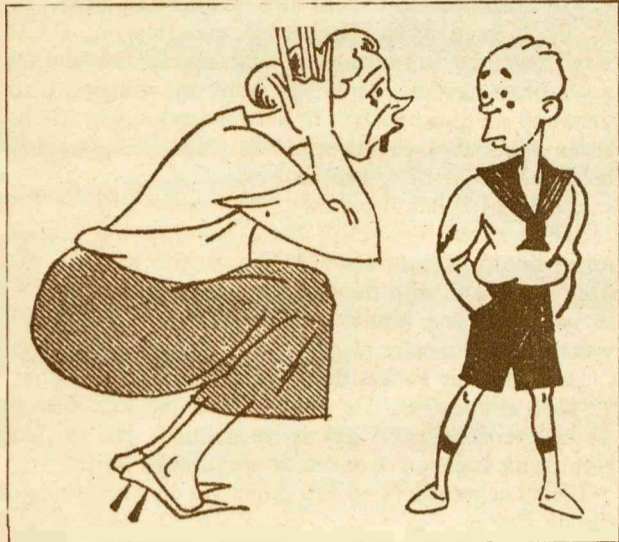
De diagramstand moet zijn: Zwart 1 schijf op 34. Wit 3 schijven op 20, 35 en 44. Wit speelt en forceert de winst in dit aardig en leerzaam eindspelletje van den broer van den oud-wereldkampioen.

OPLOSSING No. 140.
(G. Mantel Jr.)

De diagramstand in cijfers was: Zwart 12 schijven op 8, 11-13, 15, 17, 20, 23-25, 30 en 35. Wit 10 schijven op 19, 22, 27, 28, 36-39, 44 en 45. Wit speelt 44-40! (35x31), 19-14!! (23x21), 36x9 (17x28) en 9-3!! (zw. 20x9, waarmede de motiefstelling „Van Dam“ ontstaat), wit nu 3x3, wint op brillante wijze.

„Waarom vraag je je man niet om raad in deze kwestie?“
„O, dat doe ik wel, als ik een besluit heb genomen.“

Onderwijzeres: „Als je vader wist, hoe slecht jij je op school gedraagt, zou hij grijze haren krijgen van verdriet!“
Leerling: „Dan zou hij maar wát blij zijn, want hij heeft nu heelemaal geen haar.“

„Ja, denk eens aan, dat juweel van een dienstbode, die mevrouw Van S:eenen had, was een oplichtster.“
„Nu ja, maar wat had je dan verwacht? Al haar juweelen zijn valsch.“

TEGENWOORDIG

PAST

VADER

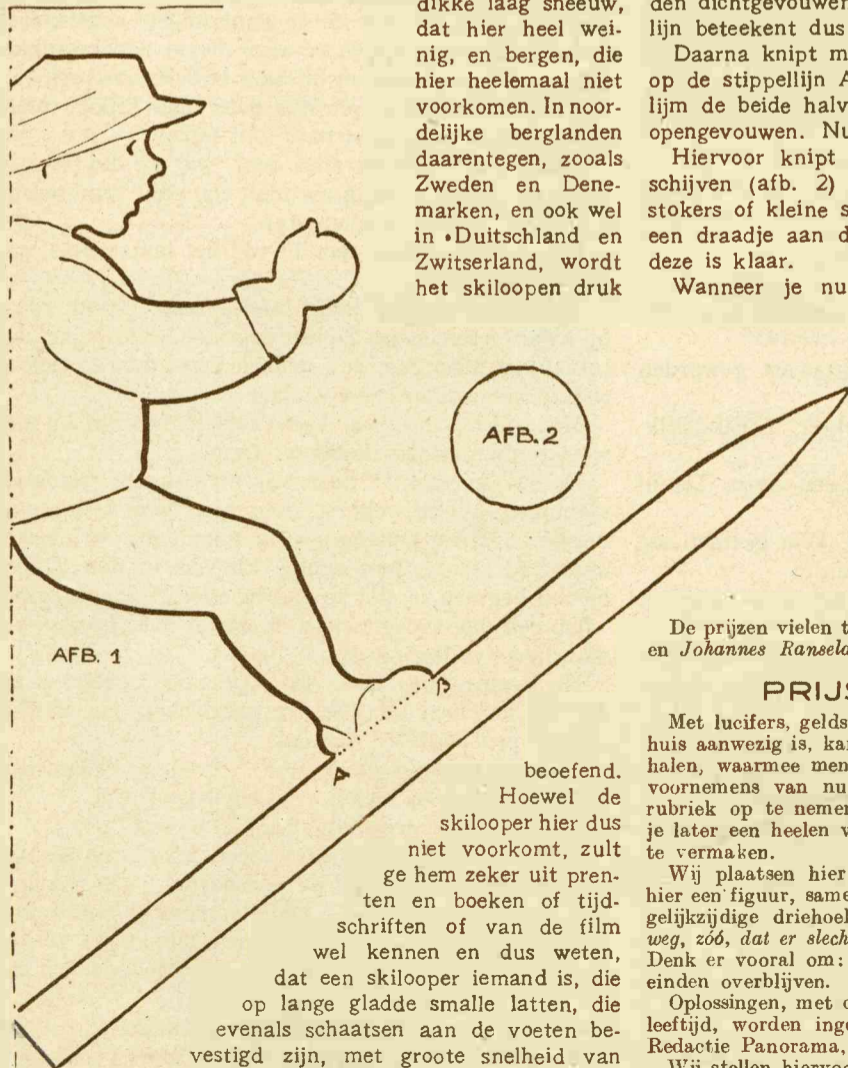
OP

DE KINDEREN.

VOOR DE JEUGD

DE SKILOOPER.

Het skilopen is een wintervermaak dat wij in ons land niet kennen, omdat daarvoor noodig zijn: ten eerste een dikke laag sneeuw, dat hier heel weinig, en bergen, die hier heelemaal niet voorkomen. In noordelijke berglanden daarentegen, zooals Zweden en Denemarken, en ook wel in Duitschland en Zwitserland, wordt het skilopen druk

AFB. 2

AFB. 1

beoefend. Hoewel de skiloper hier dus niet voorkomt, zult ge hem zeker uit prenten en boeken of tijdschriften of van de film wel kennen en dus weten, dat een skiloper iemand is, die op lange gladde smalle latten, die evenals schaatsen aan de voeten bevestigd zijn, met groote snelheid van sneeuwheellingen afglijdt en daarbij soms behugwekkende sprongen maakt.

knipprenten, een stuk stevig karton, vouwen het dubbel en teekenen aan één zijde met calqueerpapier den jongen, dien ge op ons eerste plaatje ziet afgebeeld, waarbij men er voor zorgen moet dat de rug van den jongen aan den dichtgevouwen kant van het papier komt. De stippellijn beteekent dus de dubbelgevouwen zijde. Daarna knipt men de figuur netjes uit, buigt de ski's op de stippellijn A—B naar buiten om en plakt met wat lijm de beide halve hoofden tegen elkaar, de rest wordt opengevouwen. Nu ontbreken nog de beide skistokken. Hiervoor knipt men van dik karton een paar ronde schijven (afb. 2) en bevestigt hieraan een paar tandenstokers of kleine stokjes. De skistokken worden dan met een draadje aan de handen van den jongen gebonden en deze is klaar.

Wanneer je nu meerdere van deze jongens maakt, alsook van de slee, die wij in No. 29 van „Panorama“ hebben opgegeven, dan kunt ge met een vel wit karton, dat schuin gelegd wordt, een slee- en ski-wedstrijd samenstellen.

OPLOSSING PRIJSRAADSEL LXIII.

Voor dit prijsraadsel bestond weer veel belangstelling. Enkelvonden het nog al moeilijk, wat toch werkelijk niet zoo was. De oplossing is: Wie twee hazen tegelijk jaagt, vangt geen van beiden.

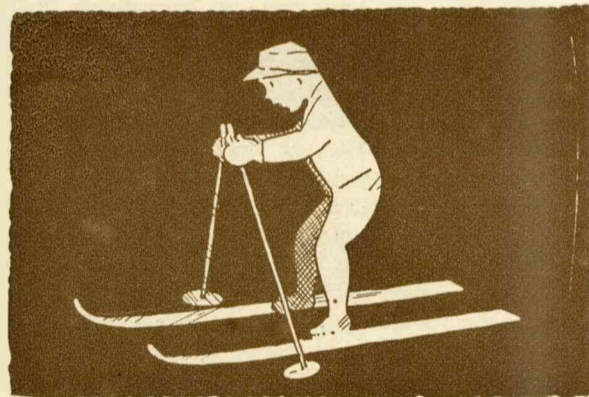
De prijzen vielen ten deel aan: Henri J. Beun, te Amsterdam en Johannes Ranselaar en Henk de Boer, beiden te Leiden.

PRIJSRAADSEL LXIV.

Met lucifers, geldstukken en dergelijk materiaal dat altijd in huis aanwezig is, kan men allerlei kunstjes of aardigheden uithalen, waarmee men in gezelschap steeds succes heeft. Wij zijn voornemens van nu af dergelijke aardigheden in onze kinderrubriek op te nemen. Wanneer jullie die goed onthouden, heb je later een heelen voorraad om er je familie en vrienden mee te vermaken. Wij plaatsen hier de eerste en wel als prijsraadsel. Je ziet hier een figuur, samengesteld uit zestien lucifers die samen acht gelijkzijdige driehoeken vormen. Neem hieruit nu vier lucifers weg, zóó, dat er slechts vier gelijkzijdige driehoeken blijven staan. Denk er vooral om: er mogen geen overtollige lucifers of losse einden overblijven. Oplossingen, met duidelijke opgave van naam, woonplaats en leeftijd, worden ingewacht tot 30 April a.s., bij „Oom Tom“, Redactie Panorama, Doezastraat, Leiden. Wij stellen hiervoor weder drie prijzen beschikbaar.

ONS BABELHOEKJE.

Leentje Koppel. — Het is wel droevig, dat je nu al twintig maanden in het ziekenhuis ligt en daarom is het prettig voor

De skiloper in actie.

je, dat je in Fietje Wassink een lotgenoot en vriendinnetje vindt, waarmee je blijkbaar goed kunt opschieten. Ik hoop dat het voorjaar jullie spoedig beterschap zal zenden.

Simon Zitman. — Je oplossing was zeer verdienstelijk. Maar waarom nummer je de oplossingen niet? Als je vijf opeenvolgende goede oplossingen hebt ingezonden zonder een prijs gewonnen te hebben, dan krijg je een troostprijs.

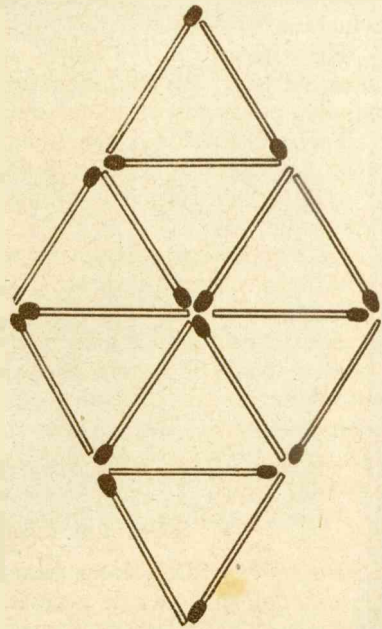
Annie ter Borg. — Neen, hoor. 't is niets erg. We kunnen niet allemaal een Rembrandt worden. Als je oplossing maar goed is.

K. Mathey. — Je bent welkom in onzen kring.

Attie van den Ham. — De regeling dat men bij vijf opeenvolgende of tien niet opeenvolgende goede oplossingen een troostprijs krijgt als men nog niets gewonnen heeft, geldt natuurlijk voor iedereen, dus ook voor u. Denk er echter aan je oplossingen te nummeren, zooals je nu trouwens gedaan hebt.

Jan H. van Schaik. — Ik kan mij niet herinneren wat aan den achterkant van je spel staat. Is het een ster? Dan is het ook een Halmaspel en wel voor 3 personen.

L. Kramer. — Lees maar wat ik aan Attie v. d. Ham geschreven heb. Hoe is je voor-naam? OOM TOM.

Prijsraadsel LXIV.